

занемаряват, боклукът се извозва само спорадично, строителството на нови пътища се преустановява. Така с течение на времето тези добре замислени селища се превръщат в пренаселени, мизерстващи гета¹⁵¹. По Всичко изглежда, че ръководството на партията дълго време не забелязва или поне недооценява тези проблеми. Едва през 1978 г. то реагира с решение № 1360 на Секретариата на ЦК „За по-нататъшното подобряване на работата сред българските цигани, за тяхното по-активно привличане в строителството на развитото социалистическо общество“, което между другото предвижда ликвидирването на ромските квартали в близките 10-12 години. Макар че Министерският съвет издава съответно нареждане, до ден днешен това желание остава неизпълнено. От съществуващите 547 ромски квартали са освободени само 36 според информация на отдел „Идеологически“ на Секретариата на ЦК през 1984 г.; при това някои от премахнатите квартали се възстановяват бързо¹⁵². Накрая трябва да отбележим, че мерките по заселване на ромите постигат само частичен успех – някои групи продължават и през 80-те години да живеят от сезонна работа, търговия с коне, мечкарство и т.н., като прекарват цели месеци на път¹⁵³. Казаното дотук дава основание да приемем, че тази част от официалната политика се проваля. Като паметници на този провал се изправят днес бетонните стени и високите огради около многобройните ромски гета в цяла България¹⁵⁴.

¹⁵¹ *Tomova, I. The Gypsies...* p. 65 ff. Срв. също *Kalvoda, J. The Gypsies of Czechoslovakia...* с. 99 ff., където се описват сходни проблеми за ЧССР.

¹⁵² *Марушиакова, Е., В. Попов. Циганите...* с. 90. Вж. също *Tomova, I. The Gypsies...* p. 66 ff. Е. Марушиакова любезно ми предостави извадка от тази информация, датирана на 5.12.1984 г., взета от партийния архив. Документът е подписан от заместник-ръководител на отдел „Идеологическа политика на ЦК на БКП“ Г. Ганчев. Този текст сигурно е бил доста фрустриращ за партийното ръководство, тъй като в него се изброяват почти само неуспехи на партийната политика спрямо ромите. Винаги за това отчасти се приписва и на бездействието на някои кадри. Според информацията на ромите са раздадени около 8000 апартамента и около 6400 парцела за строителство. Поради грешки на властите в много селища се настаняват по 3-4 ромски семейства във вход, дори възникват чисто ромски блокове.

¹⁵³ *Troebst, S. Nationale Minderheiten...* с. 482.

¹⁵⁴ Описание на най-големите гета се намира у *Tomova, I. The Gypsies...* p. 93 ff.